

Fővárosi Ítéltábla

4.Pf.20.080/2022/7.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Kalló Ügyvédi Iroda (felperesi jogi képviselő címe; ügyintéző: felperesi jogi képviselő neve ügyvéd) által képviselt felperes (felperes címe.) felperesnek, a Dr. Micskey Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe1; ügyintéző: I., III., V. rendű alperesi jogi képviselő neve ügyvéd) által képviselt I.r. alperes (I.r. alperes címe) I. rendű, dr. III.r. alperes (III.r. alperes címe.) III. rendű és a V.r. alperes (V.r. alperes címe) V. rendű alperesek, a Gyalog Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe2; ügyintéző: II. rendű alperesi jogi képviselő neve ügyvéd) által képviselt II.r. alperes (II.r. alperes címe.) II. rendű alperes, valamint az Illés és Társai Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe3; ügyintéző: IV. rendű alperesi jogi képviselő neve ügyvéd) és a Gyebrószki Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe4; ügyintéző: IV. rendű alperesi jogi képviselő neve ügyvéd) által képviselt IV.r. alperes (IV.r. alperes címe.) IV. rendű alperes ellen törvényes működés helyreállítása iránt indult perében – mely perbe a felperesi beavatkozó jogi képviselő neve Ügyvédi Iroda (felperesi beavatkozó jogi képviselő címe; ügyintéző: felperesi beavatkozó jogi képviselő neve ügyvéd) által képviselt felperesi beavatkozó (beavatkozó címe.) felperes pernyertessége érdekében beavatkozott – a Fővárosi Törvényszék 2021. november 22. napján meghozott 15.P.21.804/2020/48. számú ítélete ellen az I. és V. rendű alperesek részéről 49. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és V. rendű alperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 15 nap alatt 10.000 (tízezer) forint + áfa mértékű, a felperesi beavatkozónak 10.000 (tízezer) forint összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy a nyilvántartásba bejegyzett kuratórium tagjainak tagsága és I.r. alperes kuratóriumi elnök képviseleti joga megszűnt, így a nyilvántartásból való törlésüket kérte és annak megállapítását, hogy az alapítvány kuratóriumának tagjai személy1, felperesi beavatkozó, személy2, a kuratórium

elnöke személy1 és ezen új kezelőszerv nyilvántartásba vételét kérte. Keresete alapjaként a 2018. szeptember 25-i alapítói határozatra és a Ptk. (1959. évi IV. törvény) 74/C. § (6) bekezdésére hivatkozott.

[2] Az I., III. és az V. rendű alperes elsődlegesen az eljárás megszüntetését kérte, másodlagosan a kereset elutasítását, vitatva a felperes állításait.

[3] A II. és a IV. rendű alperesek a kereset teljesítését nem ellenezték.

[4] Az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, hogy a felperes 2018. szeptember 25-i alapítói határozata alapján az V. rendű alapítvány nyilvántartásba bejegyzett kuratóriumi tagjainak, felperesnek, II.r. alperesnek, III.r. alperesnek, IV.r. alperesnek és a kuratórium elnökének I.r. alperesnek e minőségbeli megbízatása megszűnt, elrendelte nevezettek nyilvántartásból való törlését és egyidejűleg elrendelte az alapítvány kuratóriumának új tagjaként személy1, felperesi beavatkozó, személy2 kuratóriumi tagként, valamint a kuratóriumi tagok közül személy1 kuratóriumi elnök nyilvántartásba vételét. Kötelezte az I., III. és V. rendű alpereseket, hogy együttesen fizessenek meg felperesnek 48.700 forint perköltséget.

Az ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az V. rendű alperesi alapítvány alapítója a felperes. Az alapítványnak öt tagból álló kuratóriuma van, nyilvántartásba vett tagjai az I., II., III., IV. rendű alperesek. Az alapítvány képviselője az I. rendű alperes. Az alapítvány a 2013. évi V. törvénynek (új Ptk.) megfelelően nem módosította az alapító okiratát, így jelenleg is az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) hatálya alatt áll, közhasznú jogállása 2014. június 1. napján törlésre került. Megállapította azt is, hogy az alapítvány fenntartásában működött a iskola. Rögzítette az elsőfokú bíróság az alapítvány nyilvántartási ügyeiben keletkezett határozatokat, illetve az iskola fenntartásával kapcsolatos határozatokat, eljárásokat. Az elsőfokú bíróság a 15.P.22.245/2019/30. számú végzésével megszüntette az eljárást hivatalból, mert a törvényszéken változásbejegyzési eljárás van folyamatban, amely az új Ptk.-ra történő áttérést is eredményező 2018. szeptember 25-i keltezésű módosított alapító okirat nyilvántartásba vételére irányul, és amely eljárás befejezése a jelen per szempontjából releváns alapítványi cél egyértelműsítéséig előkérdés. E végzést azonban a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.25.219/2020/5. számú végzésével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság az eljárás megszüntetése iránti kérelmet elutasította, a perfelvétel lezárását követően az ügyet érdemben tárgyalta és engedélyezte a felperes pernyertességének előmozdítása végett felperesi beavatkozó beavatkozóként történő perbelépését. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 74/C. § rendelkezéseinek felhívásával rögzítette, hogy az alapítványi cél vonatkozásában az álláspontja megváltozott, a felfüggesztett változásbejegyzési eljárást nem tekintette a jelen kereset elbírálása szempontjából előkérdésnek. Megállapította, hogy az alapítvány eredeti alapító okirata szerinti célok és a nyilvántartásba bejegyzett célok nem teljesen egyezők, a nyilvántartásba a cél lényegi tartalma került, mindez azonban az alapítvány működése során problémát, félreértést nem okozott. A változásbejegyzés alatt álló, 2018. szeptember 25. keltezésű létesítő okirat a per alapját képező alapítói határozattal azonos dátumozású, tehát az alapítói határozat meghozatala előtti események szempontjából irreleváns. Kizárólag annak tulajdonított jelentőséget, hogy a 2018. szeptember 25-i alapítói

határozatban felhozott, az I., III. és V. rendű alperes által vitatott indokok valóságosak-e és a Ptk. 74/C. § (6) bekezdés alkalmazásának így helye van-e. A nyilvántartási eljárásban korábban hozott határozatok megítélése szerint a kuratórium alapító általi visszahívása körében egyértelmű iránymutatást tartalmaztak, amelyek alapján a vitatott állítások bizonyítása az alapító feladata. A felperes, mint alapító ezen bizonyítási tehernek megfelelően számos okirati bizonyítékot csatolt, tanúbizonyítást indítványozott. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján arra az álláspontra jutott, hogy habár mind a felperes, mind az I. rendű alperes lépéseket tett a törvényes működés helyreállítása érdekében, azokat nem egymással együttműködve, hanem lényegében egymást ellehetetlenítve, számos jogszabálysértést megvalósítva tették. E körben utalt a 2015. június 18-i felperes által levezetett kuratóriumi ülésre, mellyel kapcsolatban az ügyészség jelzéssel is élt, megállapítva, hogy a létesítő okirat rendelkezései szerint az nem lett volna megtartható. Nem vitatott tényként rögzítette, hogy az I. rendű alperes az ügyészi jelzés előtt 2015. júniusi kuratóriumi ülésen rá vonatkozó döntések végrehajtásáról nem intézkedett, és nem tett eleget az ügyészi jelzésben foglaltaknak sem a 2016. évi kuratóriumi ülés vonatkozásában, mely magatartásával egyértelműen veszélyeztette az alapítvány cél szerinti tevékenységet, az oktatási intézmény fenntartását és működését. Az I. rendű alperes magatartását az Állami Számvevőszék elnökéhez írt 2014. október 18-i keltezésű levelében a fenntartói jogok körében előadottakat önmagában az alapítvány cél szerinti tevékenysége megvalósításával szembenemőnek minősítette. Tényként rögzítette, hogy a IV. rendű alperes kuratóriumi tisztségéről 2015. novemberében lemondott, továbbá a II. és IV. rendű alperes a kereset teljesítését kérték. Mindez az elsőfokú bíróság megítélése szerint azt mutatja, hogy az I. rendű alperes az intézkedéseivel, a kuratórium többi tagja pedig passzivitásával veszélyezteti az alapítvány céljának megvalósítását. Nyilvánvalónak tartotta, hogy a kuratórium jelenlegi összetételében egészében nem képes és nem akar az alapítvány célja megvalósítása érdekében tevékenykedni, ezért az alapítványi cél megvalósítása, a törvényes működés helyreállítása csak egy új kezelő szerv kijelölése útján lehetséges. Nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az I. rendű alperes előadása szerint a diákok érdekei szem előtt tartásával tett intézkedéseket. Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy a jogalkotó az alapító döntési kompetenciájába helyezte annak elbírálását, hogy mi veszélyezteti az alapítvány cél szerinti működését. Az alapítói határozatban indokként felhozott körülmények mindegyikét fennállónak tartotta a rendelkezésre álló adatok alapján. A további tanúmeghallgatásra irányuló indítványt, mint szükségtelent végzéssel elutasította, a perköltségről a Pp. 83. § és 101. § (1) bekezdés alapján határozott.

[5] Az I. és az V. rendű alperes a fellebbezésében elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás hivatalból megszüntetését, másodlagosan az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, harmadlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte. Költségjegyzéket terjesztettek elő. Kérték felülbírálni az elsőfokú eljárás szabályszerűségét, az ítélet anyagi jognak való megfelelőségét a Pp. 369. § (1) és (3) bekezdés értelmében, az eljárás szabályszerűtlenségére és anyagi jognak való meg nem felelésre alapították a fellebbezést. A beavatkozás engedélyezését jogellenesnek tartották, és a Pp. 365. § (3) bekezdés alapján támadták jelen fellebbezéssel. Megítélésük szerint nem álltak fenn a beavatkozás engedélyezésének Pp. 41. § (1) bekezdésében meghatározott feltételei. Jogi érdekelttség nem értelmezhető és a tisztség keletkezése nem hordoz olyan közvetlen jogi érdekeltséget, amely a beavatkozást indokolta volna. Egyebekben az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének megsértésére is hivatkoztak. Megítélésük szerint az elsőfokú bíróság megfelelő ok nélkül változtatta meg álláspontját a korábbi megszüntető végzésében kifejtettekhez képest, mely megváltoztatott álláspont a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésével sem áll

összhangban, mely döntést a Pp. 365. § (3) bekezdése alapján támadtak. Megítélésük szerint az eljárást hivatalból megszüntető végzés meghozatalát követően semmilyen olyan körülmény nem merült fel, amely miatt az elsőfokú bíróságnak korábbival ellentétes döntést kellett volna hoznia az alperesi alaki védekezés elbírálása körében. Az elsőfokú bíróság jogszabály sértően nem alkalmazta a Pp. 176. § (1) bekezdés c) pontjára utalással a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontját. Jogbiztonságot súlyosan sértőnek is minősítették azt a gyakorlatot, hogy önkényesen bármikor a bíróság megváltoztatja saját álláspontját. Sérelmezték, hogy a felperest az elsőfokú bíróság felhívta előkészítő irat benyújtására, melyre harmincöt mellékletet is csatolt, míg alperesi oldalról szóban a tárgyaláson tehettek nyilatkozatot, azonban a Pp. 203. § (1) bekezdés alapján az írásbeli nyilatkozat előterjesztésére lehetőséget nem kaptak. Az elsőfokú bíróság a Pp. 194. § (2) bekezdéséből eredő perfelvétel lezárására irányuló figyelmeztetést is elmulasztotta. A felperes által csatolt harmincöt darab mellékletet bár megküldte részükre az elsőfokú bíróság nem hívta fel őket ezzel kapcsolatos nyilatkozattételre, amivel a Pp. 3. §-ában foglalt perkoncentráció alapelve sérült. Mindezen túlmenően sérelmezték a Pp. 214. § (3) és (4) bekezdése alapján, hogy a perfelvétel lezárását követően a felperes újabb előkészítő iratához újabb huszonöt mellékletet csatolt az érdemi tárgyalási szakban, mely iratokat az elsőfokú bíróságnak figyelmen kívül kellett volna hagynia. Rámutattak arra is, hogy a tárgyaláson kifejezetten kérték az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését a Pp. 237. § (3)-(5) bekezdései alapján, de az elsőfokú bíróság nem segítette elő a per kereteinek meghatározását, nem járult hozzá a felek eljárási kötelezettségének teljesítéséhez, nem akadályozta meg felperes eljárását, megsértve a Ptk. 237. § rendelkezéseit. Mindezek alapján megítélésük szerint a jogvita keretei és a tényállás sem kerülhettek megfelelően tisztázásra. Eljárási szabálysértésként jelölék meg a Pp. 229. § (1/a.) bekezdés és (3) bekezdés alapján előterjesztett kérelmük elutasítását. Az elsőfokú bíróság helytelen jogi következtetései is rámutattak, kifogásolták, hogy nem tett eleget az elsőfokú bíróság a Pp. 346. § (4), (5) bekezdésében meghatározott indokolási kötelezettségének, mert nem állapítható meg, hogy milyen magatartás, milyen célt, mennyiben veszélyeztetett oly mértékben, hogy az a kuratóriumi tagok visszahívását eredményezi. Az elsőfokú bíróság nem jelölte meg pontosan milyen bizonyítékokat vett figyelembe, csak általánosságban utalt a bizonyítékokra, így az sem derült ki, hogy a részben a perfelvétel lezárása után csatolt jelentős terjedelmű okiratok közül mit vett figyelembe, minek a bizonyítására. Ebből következően tévesnek is minősítették az elsőfokú bíróság jogkövetkeztetéseit. Rámutattak, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a 2016. évi kuratóriumi határozatok kapcsán folyamatban volt és jogerősen lezárt peres eljárást, amelynek alapján több ponton megdőlték az ügyészségi jelzésben foglaltak, nem lehet az I. rendű alperes terhére róni, hogy nem alkalmazta ezeket. Tévesnek is minősítették azt a megállapítást, hogy az alapítvány célja veszélyeztetett volt. Kiemelték, az intézmény további zavartalan működését fenntartó váltással kívánták biztosítani. Jelentőséget tulajdonítottak annak, hogy az alapító okiratban vagy a nyilvántartásban rögzített célok közül melyiket vette figyelembe a bíróság. Az elsőfokú bíróság nem támasztotta alá, hogy az alapítvány céljának veszélyeztetése miben valósult meg, az ítélet megállapításait nem tartották elégségesnek ahhoz, hogy érdemi döntést eredményezzenek, figyelemmel az általánosságban történt megfogalmazásokra. Álláspontjuk szerint a felperes által csatolt alapítói határozatban felhozott körülmények nagyrésze túlmutat a jelen per keretein, más eljárások tárgyát képezték, képezhetik. Nem vitatták, hogy a kuratórium működésében felmerülnek nehézségek, azonban az elsőfokú bíróság helytelen következtetéseket vont le, téves, megalapozatlan, az ítélkezési gyakorlattal ellentétes megállapítást tett. A kuratórium elnöke és az alapító együttműködése hiányának nem lehet a kuratórium visszahívása az eredménye, nem ezt tartották helyes jogi eszköznek az orvoslásra. Az alapító döntése nem lehet önkényes, nem lehet annak eszköze, hogy ha nem ért egyet a kuratórium bármely tagjával, jelen esetben az elnökkel, akkor a teljes testületet visszahívja és

olyan tagokat nevez ki, akik végrehajtják az akaratát. Utaltak a Legfelsőbb Bíróság eseti döntésében írtakra is.

[6] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta helyes ténybeli és jogi indokai alapján. Megítélése szerint az újbóli eljárásban nem követett el eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság, a beavatkozás engedélyezése, az eljárás megszüntetése iránti kérelem elutasítása megalapozott. Rámutatott, hogy lefolytatott nemperes eljárást és ott született 171. sorszámú végzést követően nyújtotta be a keresetlevelét. Vitatta a fellebbezésnek a kereset alaki hiányosságai, az alapítványi cél körében tett állításait. Kiemelte, hogy a keresete a Ptk. 74/C. § (6) bekezdésén alapul. Nem tartotta értelmezhetőnek az elsőfokú bíróság álláspontja megváltoztatása körében a fellebbezésben írottakat. Kifejtette továbbá, hogy az alperesi érvekre, felhívásra terjesztette elő előkészítő iratait, bizonyítékait, amelyek az alperesek előtt a per előzményei alapján ismertek voltak, figyelemmel a Pp. 214. § (3) bekezdésére is. A 27. sorszámú jegyzőkönyvben rögzítettek alapján iratellenesnek minősítette a fellebbezési állítást. Megítélése szerint sem eljárási, sem anyagi pervezetésre vonatkozó szabályt nem sértett az elsőfokú bíróság. Kifejtette határozott jogi álláspontját, hogy jogerős bírósági döntések sorával igazolta, hogy a kuratórium elnöke jogellenesen el kívánta vonni a köznevelési intézményt, mint alapítványi célt az alapítványtól. Utalt a további kuratóriumi tagok nyilatkozataira.

[7] A felperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Kifejtette, hogy a beavatkozásról megalapozott döntést hozott az elsőfokú bíróság, a jogi érdeke jelenleg is fennáll. Bejelentette, hogy az alapítvánnyal szembeni végrehajtási eljárásokban szereplő egyes kisebb értékű követeléseket megvásárolta. Rámutatott, hogy a kuratórium tagjainak többsége már nem kívánja betölteni tisztségét és elfogadta az alapító döntését.

[8] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme a Pp.372. § (1) bekezdés alapján – miután a II. rendű alperes nem a fellebbező I., V. rendű alperes ellenfele – hatálytalan.

[9] A fellebbezés nem alapos.

[10] Az ítéltábla elsődlegesen kiemeli, hogy a jelen per a 2011. évi CLXXXI. törvény (Cnytv.) 56. § (3) bekezdés alapján megindított és a Cnytv. 57. § szerinti peres eljárás. A felperes a 2018. szeptember 25-i alapítói határozatával vonta vissza a kuratóriumot a Ptk. 74/C. § (6) bekezdés alapján, megjelölve, hogy a kuratórium mely tevékenységével veszélyezteti az alapítvány célját, és egyúttal új kuratóriumot jelölt ki. A felperes a Cnytv. 56. § (1) bekezdés alapján benyújtott változásbejegyzési kérelmet, amelyet a kurátor vitatott, emiatt a Fővárosi Törvényszék a 77.Pk.60.384/2000/171. számú 2019. augusztus 1. napján jogerős végzésével a nemperes eljárást megszüntette és figyelmeztette az alapítót a keresetlevél benyújtásának a lehetőségére. A felperes a Cnytv. 56. § (3) bekezdésben írt

határidőn belül – 2019. augusztus 30. napján – előterjesztette a keresetlevelet a Cnytv. 57. § (1) bekezdésének megfelelően.

[11] Az elsőfokú bíróság korábbi eljárást megszüntető végzésének hatályon kívül helyezése során a Fővárosi Ítéltábla a végzésében nem érintette az eljárás megszüntetése indokoltságának kérdését, mivel olyan lényeges eljárási szabálysértéseket észlelt, amelyek miatt a végzés hatályon kívül helyezését látta indokoltnak. Az ítéltábla így nem érintette és nem is adott iránymutatást az új eljárásra vonatkozóan az eljárás megszüntetésének törvényi feltétele körében. Az elsőfokú bíróság hatályon kívül helyezett eljárást megszüntető végzéséhez kötőerő nem társul, ezért nem volt eljárási akadálya annak, hogy az elsőfokú bíróság a pergátló kifogás tekintetében korábbi álláspontját – időközben felmerülő újabb körülmény hiányában is – revideálva az eljárás megszüntetése iránti kérelmet megalapozatlannak ítélje. Az új eljárásban az elsőfokú bíróság indokát adta miért nem látta fennállónak az eljárás megszüntetésének törvényi lehetőségét. Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást abban, hogy nem előkérdése a jelen per elbírálásának az alapítvány célját is érintő módosított alapító okirattal kapcsolatos változásbejegyzési eljárás. Az ugyanis a jelen perben eldöntendő kérdés – függetlenül az alapítvány célját is érintő módosított alapító okirattal kapcsolatos változásbejegyzési eljárás kimenetelétől – hogy az I. rendű alperes az alapítványi célok megvalósulását veszélyeztető magatartást tanúsított-e. Ugyancsak ebben a perben kell állást foglalni a kérdésben, hogy melyik alapítványi cél tekintetében kell a veszélyeztetés fennállását vizsgálni. Mindezekben túl a 2018. szeptember 25. napján az alapító által az alapítvány célját érintően is módosított alapító okirat nyilvántartásba vétele iránti eljárás a Cnytv. 57. § (4) bekezdés alapján – a kuratórium visszahívására vonatkozó megszüntetésen túlmenően – felfüggesztésre kellett kerülnön. E törvényi rendelkezés értelmében az új alapítványi cél nyilvántartásba vétele semmiképpen nem lehetett előkérdése a jelen peres eljárásnak. Az alapítvány jelenleg még a Ptk. szerint működik, így ennek alapján a közhiteles nyilvántartásba is bejegyzett alapítványi cél alapján ítélt meg a Ptk. 74/C. § (6) bekezdésben foglalt feltételek fennállta a kereseti kérelem elbírálásában. Az elsőfokú bíróság arra helytállóan mutatott rá, hogy a nyilvántartásba bejegyzett és annak alapjául szolgáló alapító okirat rendelkezései alapján egyértelműen megállapítható, amelyet egyébként a peres felek sem tettek soha vitássá, hogy az alapítvány alapvető célja az oktatási intézmény fenntartása, működtetése. Ebből következően egyértelmű volt, hogy mely alapítványi célok tekintetében kell vizsgálni a veszélyeztető magatartás fennállását.

[12] Az elsőfokú bíróság több perfelvételei tárgyalást tartott. A perkoncentráció elvének megsértése – még ha fenn is állna – nem olyan eljárási szabálysértés, amely a hatályon kívül helyezés alapjául szolgálhatna, mivel a szükségesnél esetleg több perfelvételi tárgyalás tartása az ügy érdemére nem hat ki. Emellett a hatályon kívül helyezés, valamint az elsőfokú eljárás megismétlése éppen a perkoncentráció ellen hatna.

[13] Az elsőfokú bíróság a 24. sorszámú jegyzőkönyv szerint anyagi pervezetést végzett. Az elsőfokú bíróság meghatározta a jogvita kereteit. A felek nem voltak elzárva a hosszadalmas, több perfelvételi tárgyalás során nyilatkozataik megtételében. Mindezekből kitűnően egyértelmű volt, mi a per tárgya és kit terhel, mennyiben a bizonyítási kötelezettség. A 2021. június 30-i érdemi tárgyaláson tett I., III., V. rendű alperesi kérelem az anyagi pervezetésre, a per kereteinek meghatározására nem volt megalapozott. A jogvita keretei

tisztázottak voltak, egyik fél nyilatkozatai sem voltak hiányosak, nem kellően részletesek vagy ellentmondók; a felek nyilatkozatai a bizonyításra is kiterjedtek, és nem volt vitás közöttük a bizonyítási érdek sem; végezetül pedig a felek jogszabályértelmezésétől nem tért el az elsőfokú bíróság, sem hivatalból figyelembe veendő tények, sem a kérelemhez kötöttség hiánya miatt nem vált szükségessé a felek nyilatkoztatása. Mindezekre figyelemmel nem volt indok a Pp. 237. § (1)-(3) bekezdései alkalmazására.

[14] Valótlanul sérelmezte a fellebbezés a perfelvétel lezárása előtti figyelmeztetés elmaradását, és a további perfelvételi nyilatkozat lehetőségétől való elzárást. A 27. sorszámú jegyzőkönyv – annak 11. oldala – mint közokirat tanúsítja ennek a Pp. 194. § (2) bekezdése szerinti megtörténtét. A jegyzőkönyv szerint a perfelvétel lezárásáról a figyelmeztetés megtörtént és e figyelmeztetésre további perfelvételi nyilatkozat nem történt.

[15] A rendelkezésre álló iratok szerint az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 214. § (3) és (4) bekezdésében foglaltakat. A felperes a 2021. június 27-i beadványában az I. rendű alperes személyes előadására tett észrevételeit ismételte meg, illetve fejtette ki a csatolt bizonyítékokkal összhangban. Az érdemi tárgyalási szakban hallgatta meg az elsőfokú bíróság a felperest és az I. rendű alperest, akik észrevételt tettek egymás előadásaira is, és a felperes a tárgyaláson okirati bizonyítékokat mutatott fel, amely bizonyítékok csatolására felhívta az elsőfokú bíróság. A felperes az ennek megfelelően csatolt bizonyítékokra tekintettel emelte ki beadványában a tárgyaláson elhangzottakat, illetve a kereseti tényállításait bontotta ki, hozzákötve a bizonyítékot, feltárva a korábbi előadásainak a bizonyítékokkal való kapcsolatát. Az I. rendű alperes személyes előadása folytán váltak jelentőssé a sérelmezett tényelőadások, amelyekre a Pp. 214. § (3) bekezdés b) pontja alapján volt eljárési lehetőség, miként a bizonyítékok perfelvétel lezárását követő előterjesztése a Pp. 220. § (1) bekezdés e) pontja, de a jegyzőkönyv szerinti bírói felhívás okán a d) pont alapján is lehetséges volt. Az ellenérdekű fél személyes előadására további személyes előadás tételét az eljárási szabályok nem zárják ki.

[16] A fellebbező alperesek a felperes előkészítő iratára válaszirat előterjesztésére bírósági felhívást nem kaptak, azonban a 27. sorszámú jegyzőkönyv tanúsága szerint a tárgyaláson szóban reagálhatott az I., III., V. rendű alperesi képviselő, nem volt akadályozott a szóbeli nyilatkozattételben, amely közel hét oldalon keresztül a jegyzőkönyvben rögzítésre került. Így eljárási joguk gyakorlása csorbát nem szenvedett, ezáltal a felhívásuk elmaradása nem hatott ki az ügy érdemére. Megjegyzi az ítéltábla, ha az I., III., V. rendű alperesi képviselő szükségét érezte volna, kérhette volna nyilatkozata kiegészítésére megfelelő határidő biztosítását, mely lehetőséggel azonban nem élt.

[17] Megalapozottan kifogásolta a fellebbezés a beavatkozás megengedését, mivel a beavatkozónak nem áll fenn olyan jogi érdeke a per mikénti eldőléshez, amely a Pp. 41. § (1) bekezdés alapján a beavatkozás feltétele. A beavatkozó új kurátorként történt kijelölése és majd esetleges ekkénti nyilvántartásba vétele nem alapoz meg olyan jogi érdeket, amely a beavatkozásra alapot adna. A Cnytv. 57. § (1) bekezdése meghatározza kinek, ki, illetve kik ellen kell megindítani a peres eljárást, azaz kötelező perbenállást határoz meg, amely

független attól, hogy a nyilvántartásban szereplő kurátorok helyett kit, illetve kiket kíván az alapító új kurátorként nyilvántartásba vetetni. Annak az előadásnak, hogy a beavatkozó az V. rendű alperesi alapítvány hitelezője, a nyilvántartásba bejegyzett kuratórium visszahívása megalapozottsága tárgyában nincs jelentősége, a per mikénti eldőlésére kihatása nincs, így jogi érdeket a beavatkozó oldalán nem alapít meg. A beavatkozás megengedése tárgyában hozott elsőfokú végzés ellen a Pp. 43. § (3) bekezdés alapján fellebbezésnek nincs helye, és azt eljárási rendelkezés hiányában az elsőfokú bíróságnak az ítéletben indokolnia nem kellett, ezért e végzés tekintetében a Pp. 369. § (2) bekezdés alapján a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörrel nem rendelkezik. A beavatkozást megengedése az ügy érdemére nem hatott ki, így a Pp. 381. § (1) bekezdés alkalmazására sem vezethetett.

[18] Az iratokból megállapíthatóan a Pp. 229. § (1a) és (3) bekezdés megsértésére megalapozottan hivatkozott a fellebbezés. Az I., III., V. rendű alperesi képviselő a 2021. szeptember 13. napján érkezett 40. sorszámú beadványában terjesztette elő a tárgyalás elhalasztása iránti kérelmét. Az elsőfokú eljárásban ezért alkalmazandó volt a Pp. 229. § (1a) bekezdése, amely tárgyalás ütközésre hivatkozással történő halasztási kérelem teljesítését arra az esetre teszi kötelezővé, ha azt a jogi képviselő az idézés kézbesítését követő 8 munkanapon belül terjeszti elő. Az I., III., V. rendű alperesi képviselő kérelme e rendelkezéseknek megfelelt, az határidőn belül érkezett, és igazolta a tárgyalás ütközést is. Az elsőfokú bíróság ezért eljárási szabályt sértve utasította el az I., III., V. rendű alperesi képviselő halasztás iránti kérelmét. A megtartott tárgyaláson azonban – a tanúk távolmaradására figyelemmel – bizonyítást nem folytatott le az elsőfokú bíróság, a tárgyalást elhalasztotta. A tárgyalási jegyzőkönyv az I., III., V. rendű alperesi képviselő részére kézbesítésre került. Ezáltal az I., III., V. rendű alperesi képviselőnek lehetősége volt a tárgyaláson történni, elhangzottak megismerésére, továbbá azokra reagálni is. Az elsőfokú bíróság új határnapot tűzött ki, amelyen a tanúk meghallgatására került sor az I., III., V. rendű alperesi képviselő jelenléte mellett is. Ebből következően az elsőfokú bíróság Pp. 229. § (1a) bekezdését figyelmen kívül hagyó eljárási szabálysértése az ügy érdemi elbírálására nem volt kihatással, ezért a Pp. 381. § alkalmazására nem kerülhetett sor.

[19] Az elsőfokú ítélet a Pp. 346. § (4) (5) bekezdése szerinti esetleges indokolási hiányossága önmagában nem szolgálhat az ítélet hatályon kívül helyezésére, az a másodfokú bíróság által kiküszöbölhető, figyelemmel arra is, hogy az elsőfokú ítélet indokolásából az kiderült, hogy az elsőfokú bíróság a döntését milyen tények, bizonyítékokra alapította milyen jogi indokok alapján.

[20] Mindezek alapján olyan eljárási szabálysértés nem volt, amely a Pp. 381. § alkalmazására alapot adott volna, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (1) bekezdés alapján az ügy érdemében döntött az alábbiak szerint:

[21] A felperest terhelte a Ptk. 74/C. § (6) bekezdésben foglaltak szerint annak bizonyítása, hogy a nyilvántartásba bejegyzett kuratórium, illetve annak tagja, tagjai tevékenysége az alapítvány célját veszélyezteti. Az alapító a 2018. szeptember 25-i határozatában megjelölte azon indokokat, amelyre alapítva visszahívta a kuratóriumot és ezen

indokokat fenntartva, kibontva tartotta fenn a keresetét a jelen perben. Ezért ezen indokok fennállását vizsgálta helytállóan az elsőfokú bíróság a felek nyilatkozatai, a csatolt okiratok és a tanúvallomások, mint bizonyítékok alapján.

[22] Tény, hogy az öttagú kuratórium egy tagja, a IV. rendű alperes még 2015-ben lemondott, és nem vesz részt a kuratórium munkájában. A kuratórium – az alapító okirat rendelkezéseire tekintettel – ettől még működőképes maradhatott, azonban a működése során az alapító okiratnak a határozatképességre és határozathozatalra vonatkozó rendelkezéseit is be kellett tartania. Az így a páros tagú kuratóriumnál a nagyobb eséllyel előforduló szavazategyenlőség esetén – az alapító okirat rendelkezésére tekintettel – az elnök szavazata dönt, amely lényegében egyszemélyi döntésre adott lehetőséget. A rendelkezésre álló iratok szerint a kuratórium nem volt egységes, az alapító okirat szerinti kétharmados többséges határozat meghozatalára, amely a vagyon felhasználásáról szóló döntéshez szükséges volt, nem volt képes. Az ügyészi jelzés már rámutatott az alapítvány és ezen belül a kuratórium és annak elnöke működésében megmutatkozó törvénysértésekre. Ennek folyománya lett az 5/2016. számú határozatot érintő jogerős ítélet, amelynek értelmében megállapításra került a törvénysértő határozathozatal. Emellett az ott kifejtettekből is következően a kurátorok ellentéttelei miatt ellehetetlenült a fenntartóváltással kapcsolatos döntéshozatal. Ebből az is következik, hogy az I. rendű alperes a fenntartóváltásra megállapodást úgy kötött, hogy arra a jogszabályoknak, az alapító okiratnak megfelelő kuratóriumi határozat nem volt. Az alapító okirat szerint alapítványi cél a közoktatási intézmény fenntartása, működtetése volt, amely nyilvánvaló volt, illetve kellett legyen a kuratórium tagjai számára, melyből következően a kuratórium elnök súlyozottan terhelte az alapító okiratnak és a törvényeknek megfelelő eljárás. Mindennek ellenére a kuratórium elnöke 2016. május 17-én az alapítvány fenntartásában működő iskola fenntartóváltását kezdeményezte.

[23] A rendelkezésre álló iratokból az is tényként volt megállapítható, hogy a kuratórium elnöke 2016. szeptemberében – annak ellenére, hogy az alapítványnak 2014. szeptember 1. napja óta nulla forint bevétele volt – egyoldalúan lemondott az alapítvány fenntartásában működő intézménynek járó normatíváról a Magyar Államkincstárnál.

[24] A kuratórium működésében évekre visszamenőleg is felmerült az alapítványi célok megvalósítására kiható törvényességi kérdés, mint a 2014. évi számviteli beszámoló és közhasznúsági jelentés késedelmes előterjesztése, és annak ellenére, hogy azt a kuratórium nem fogadta el, az OBH felé benyújtásra került.

[25] Mindezek kiemelésével a felperes bizonyította a kuratórium visszahívásának törvényi feltétele fennállását, és az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az alapító által megjelöltek alkalmasak az alapítványi célt veszélyeztető tevékenység megállapítására, így megalapozzák a kuratórium visszahívását, és új kuratórium kijelölését. A fentiek kifejtése mellett az elsőfokú bíróság érdemi döntése megalapozott. Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdés értelmében helybenhagyta.

[26] Az I. és V. rendű alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdés és 82. § alapján, valamint a 87. § (1) bekezdés és a 90. § (1) bekezdés szerint határozott a másodfokú perköltség viseléséről. A felperesi képviselő által felszámított költség indokolt volt. A beavatkozó összecszerűen nem jelölte meg a költségét és nem nyilatkozott áfa fizetési kötelezettségére. Ezért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5), (6) bekezdés és 4/A. § rendelkezéseire is tekintettel döntött a másodfokú perköltség összegéről.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Merőtey Anikó s.k.
Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Molnár
bíró